

Eduskunnan perustuslakivaliokunta

Viite: Perustuslakivaliokunnan asiantuntijalausuntopyyntö 21.2.2025: HE 190/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ehdokkaan vaalirahoituksesta annetun lain, puoluelain, vaalilain sekä kansalaisaloitelain 10 §:n muuttamisesta

Pyydettyinä asiantuntijalausuntona perustuslakivaliokunnalle viitataan pääosin Suomen Keskusta rp:n Oikeusministeriölle 6.6.2024 antamassa lausunnossa esiin tuomiimme näkemyksiin:

Esitetyt muutokset lisääisivät avoimuutta, selkiyttäisivät säännöksiä sekä osin myös joustavoittaisivat poliittista toimintaa.

Vaalirahoituslain osalta on perusteltua selkeyttää lakia ehdokkaan ylijäävän vaalirahoituksen (kampanjan ylittävä rahoitus) ilmoittamisvelvollisuuden sekä näiden varojen myöhemmän käytön tai siirtämisen osalta.

Keskusta kannattaa myös sitä, että laissa määriteltävien eurorajojen ylittävien lainan antajien nimet tulisi julkistaa. Tämä lisäisi vaalirahoituksen läpinäkyvyyttä.

Erittäin hyvänä Keskusta pitää puoluelain päivittämistä niistä asioista, joita ei pidetä puolueille annettavina tukina, esimerkiksi luottamushenkilömaksut ja ehdokasmaksut vaaleissa. Keskusta kannattaa myös valtionavustuksen siirtomahdollisuuden täsmentämistä.

Vaalilakia koskeva esitys jäsenäänestysten pakollisuudesta luopumisesta on tarpeellinen. Puolueiden omat säännöt saisivat näin ehdokkaiden asettamisessa entistä suuremman painoarvon. Keskusta luottaa siihen, että puolueiden jäsenistön kansanvaltaiset vaikutusmahdollisuudet voidaan turvata puolueiden säännöissä ilman laissa määriteltyä jäsenäänestysten pakollisuutta.

Ehdotus eurooppalaisen kansalaisaloitteen allekirjoittamisen alaikärajan laskemisesta 16 vuoteen on kannatettava. Se on linjassa Keskustan aikaisempien esitysten kanssa, joilla olemme halunneet lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia, osallisuutta ja kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin. Keskusta on jo pitkään kannattanut esimerkiksi äänioikeusikärajan laskemista vaaleissa 16 vuoteen ja samoin kansalaisaloitteen allekirjoittamisen ikärajan laskemista Suomessa 16 vuoteen.

Helsingissä 11.3.2025

Antti Siika-aho
puoluesihtööri
Suomen Keskusta rp